

Zakon se odnosi na zvaničnike

Ispitivanje porijekla imovine u RS-u

Vrhuška još nedodirljiva

U Srpskoj demokratskoj stranci, koja je predlagač zakona, upozoravaju da je Republici Srpskoj potrebna stvarna i suštinska, a ne formalna i demagoška borba protiv kriminala i korupcije

Malo koji zakon u Republici Srpskoj i prije nego je ušao u parlamentarnu proceduru, je toliko uzburkao duhove, kao što je to bio slučaj sa Nacrtom zakona o utvrđivanju porijekla imovine.

Kako bi konkretizovali spremnost da kriminalu i korupciji stanu u kraj, u Srpskoj demokratskoj stranci izradili su i Vladi i Narodnoj skupštini RS-a uputili nacrt ovog zakona. Prema predloženom tekstu, zakon se odnosi na imovinu stečenu poslije 1. aprila 1992. i tiče se imovinskog cenzusa od 500 hiljada KM, na dan sticanja imovine. Iz SDS-a je poručeno da se on, prije svega, odnosi na zvaničnike, sve nosioce političkih funkcija, bez obzira na to na kojem su nivou vlasti, a koji su te funkcije vršili od 1. januara 1992.

Sve siromašniji

“Kriminal i korupcija su ključni problemi svih zemalja koje su prolazile kroz društveno-ekonomsku tranziciju i predstavljaju glavnu kočnicu njihovog razvoja, a posebno u situaciji opšte finansijske krize, sve većeg siromašenja stanovništva i rastućih društvenih razli-

ka u kojima se stvara mali sloj bogatih i sve veći sloj siromašnih, dok srednji sloj, koji je garant unutrašnje stabilnosti, nestaje. Zbog toga se smatra da je Republika Srpska danas više ugrožena iznutra ovim negativnim procesom, nego što joj prijete opasnost spolja, iako su oba ova procesa u korelaciji”, navedeno je u obrazloženju za donošenje Zakona o utvrđivanju porijekla imovine.

Predlagač navodi da je “Republici Srpskoj potrebna stvarna i suštinska, a ne formalna i demagoška borba protiv kriminala i korupcije. Republika Srpska nema ni najmanju šansu da se politički i ekonomski emancipuje, ukoliko i dalje bude zarobljena u raljama kriminala”. U SDS-u upozoravaju da po mnogim pokazateljima Republika Srpska ima izrazito visoku

stopu kriminala i korupcije koja za posljedicu ima sve veće siromaštvo, paralizovanu ekonomiju, nerealnu ekspanziju javnog sektora, nisku stopu stranih investicija, gašenje

preduzeća, odliv mladih kadrova i dovođenje u pitanje perspektive življenja na ovim prostorima.

“Korupcija postoji u svim segmentima društva. Ona je opaka bolest koja zahvati glavu pa se prenese i na ostatak organizma. Upravo zato borba protiv korupcije mora krenuti od glave, odnosno od vrha države. Za uspješnu borbu protiv korupcije neophodno je postojanje odgovarajuće le-

gislative i usvajanje novih antikorupcijskih zakona. U tom smislu potrebno je hitno donijeti zakon o ispitivanju porijekla imovine”, stoji u obrazloženju zakona.

Na predloženi dokument prva reakcija stigla je iz Vlade RS-a u kojoj smatraju da RS već u svom zakonodavstvu ima dovoljno normi za borbu protiv kriminala, a sam zakon je “na način kako je napisan, neprovođiv”.

I dok se tako stvarala klima da zakon neće ni stići pred narodne poslanike, javnost je ostala zatečena kada se dva dana pred početak skupštinskog zasjedanja, u funkciji predsjednika SNSD-a, oglasio Milorad Dodik koji je saopštio da će poslanici njegove stranke glasati da se o njemu raspravlja pred parlamentom ovog bh. entiteta. No, nakon toga je slijedilo i Dodikovo opažanje na tu temu.

“Zakon o utvrđivanju porijekla imovine nigdje u svijetu ne postoji, ta problematika regulisana je kroz druge zakone u pravnom sistemu Republike Srpske, a i stručna javnost smatra da nema osnova za njegovo donošenje”, kazao je Dodik.

Istakao je da je “zakon o porijeklu imovine u formi u kojoj ga je predložio SDS neprovođiv i

Vukota Govedarica: U skladu sa Ustavom RS-a

KRENUTI OD VRHA
Borba protiv korupcije mora krenuti od glave, odnosno od vrha države, te je prioritetno pitanje provođenje postupka utvrđivanja porijekla imovine zvaničnika, kaže Govedarica

Urota protiv vlasti zbog odlaska u Beograd

Ne rušimo RS, odgovara opozicija

Vijest da bi lideri opozicionih stranaka iz Republike Srpske trebali da održe zajedničku konferenciju za novinare danas u Beogradu, na kojoj bi iznijeli svoje viđenje kako stanja u RS-u tako i odnosa Srbije i RS-a, u krugovima SNSD-a i medija bliskih toj partiji naišla je na oštre osude, uz ocjenu da je na sceni "projekt rušenja Milorada Dodika i RS-a".

Govoreći o odlasku u Beograd lider PDP-a Mladen Ivanić kazao je da "nema sumnje da će ići u Beograd, te da neće slijediti pamet Milorada Dodika".

- Ne vidim ništa čudno i neprimjereno da opozicija u Beogradu govori o stanju u Republici Srpskoj i nije mi jasno kakva su to mjerila po kojima Dodik to može činiti i činio je nebrojeno puta, a opozicija se zbog toga optužuje, kazao je Ivanić. Sva hajka, kako je naveo, koju ovih dana provode i mediji bliski vlasti i članstvo SNSD-a protiv opozicionih lidera samo je potvrda činjenice da je "SNSD u političkoj defanzivi i da i na ovaj način pokušava da stanje u RS okrene u svoju korist".

Predsjednik Demokratske partije Republike Srpske Dragan Čavić nazvao je "paranojom" to što se stranke opozicije u RS-u optužuju da ruše predsjednika RS-a Milorada Dodika, pa će u tom kontekstu

učestvovati i na skupu u subotu u Beogradu. Reagujući na optužbe i prozivanje poslanika SNSD-a Nenada Kesića o navodnoj uroti protiv predsjednika RS-a Milorada Dodika, pri čemu je optužio i opoziciju da zbog toga ide u Beograd, Čavić je rekao da ne vidi problem jer Beograd ne ruši RS te naglasio da će isti dan u SAD-u biti potpredsjednik SNSD-a Igor Radojičić, pa niko od toga ne pravi problem. Podsjetio je i da je nedavno u Banjoj Luci bio predsjednik srbijanske Demokratske stranke Dragan Đilas i da to nije bio problem onima koji sada prave problem od odlaska opozicije na konferenciju u Beograd.

- Problem je u paranoji i nastojanju da se nekoliko ljudi okvalifikuju kao strani plaćenici i domaći izdajnici i da ukoliko kritikuju Milorada Dodika, onda djeluju protiv RS-a, naglasio je Čavić.

Kesić je, podsjećamo, na sjednici NSRS-a istakao "da nije slučajno taj sastanak u Beogradu, što je samo potvrda da je na sceni projekt rušenja Milorada Dodika, a time i RS-a". Osudi odlaska opozicionih lidera u Beograd pridružila se i članica Izvršnog odbora SNSD-a Željka Cvijanović tvrdnjom da je riječ o "orkestriranoj kampanji protiv Milorada Dodika i SNSD-a", te da za to ima i do-

kaze, ali, kako kaže, sada o tome ne može da govori. "Mislim da je RS jedno demokratsko društvo u kojem možete da otvorite svaku temu. Sve ono što je neko identifikovao kao problem treba da se raspravi u RS-u", kazala je Cvijanović navodeći da nije tačno da u RS-u "postoji režim i da se zbog njega ne može javno pričati". "To je otrcani pokušaj prikazivanja stvari na neprimjeren način. Nisam vidjela nikoga da ima problem da kaže svoj stav u RS-u", rekla je Cvijanović i dodala da u RS-u nema režima i medijskog mraka.

- Kada se priča o RS-u, treba da se priča u tom bh. entitetu, a ne izvan njega, istaknula je Cvijanović.

Slučajno ili ne, ali nakon ovih izjava i medijskih natpisa o političkom cirkusu koji "stiče u Beograd", javnost je obaviještena da se u srbijanskom glavnom gradu neće pojaviti ni Mladen Bosić ni Mirko Šarović, čelni ljudi SDS-a, najjače opozicione stranke u RS-u.

Predsjednik SDS-a Mladen Bosić u četvrtak je saopštio da neće ići na najavljenju konferenciju za novinare zbog, kako je objasnio, "prijetnji koje mu je uputio izvje-

Dragan Čavić: Dodikove paranoje

sni Domagoj Margetić da će ga napasti ako se tamo ne pojavi". Bosić je potvrdio da je dobio poziv za press konferenciju čija tema su, kako je njemu rečeno,

odnosi RS-a i Srbije i kako to vidi opozicija. "Očigledno je da se radi o neozbiljnoj stvari. SDS je ozbiljna stranka i neću ići tamo", kazao je Bosić.

nestručan, da to mišljenje ima i Vlada RS-a".

"Zato na njega nećemo ulagati amandmane, jer se gluposti u njemu ne mogu ispraviti amandmanskim djelovanjem", podvukao je Dodik.

SDS je optužio da zakon koji su predložili predstavlja "demagogiju za dnevnopolitičku upotrebu".

Zato, smatra Dodik, SDS-u ostaje da sasluša stav, prije svega, pravne struke i pokuša zakon popraviti u toku javne rasprave.

"Ali, SDS nema snage i znanja da napravi konzistentan zakon", poručio je lider SNSD-a.

Identične ocjene iz usta poslanika i ministara u Vladi RS-a, članova SNSD-a, mogle su se čuti i tokom dvodnevne rasprave vođene ove nedjelje u Narodnoj skupštini RS-a. Zakonu je osporavana ustavna utemeljenost zbog retroaktivne primjene, nedorečenost, normativna konfuznost.

Podrška opozicije

Predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske Igor Radojičić upozorio je da su odredbe člana 13 Nacrta zakona o ispitivanju porijekla imovine kritične, jer su u suprotnosti sa ustavnim načelom nepovredivosti stana. Osvrnuvši se na mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, Radojičić je ukazao na razliku između ustavnog osnova za donošenje zakona i nesaglasnosti pojedinih članova zakona sa Ustavom Srpske.

"Ovaj Nacrt vodi ka totalitarnim rješenjima, gdje bi se moglo upadati građanima u stanove i praviti nered i nemir u Srpskoj", rekao je Radojičić.

Šef Kluba poslanika SNSD-a u Narodnoj skupštini Republike Srpske Željko Mirjanić zatražio je od predlagača ovog zakona da vodi računa o praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strasbourgu kako se ne bi desili sporovi pred ovom pravosuđnom institucijom.

"Ti sporovi bi Srpsku izložili troškovima. Očekujem da u prijedlogu zakona budu data obrazloženja za sva pitanja postavljena tokom rasprave u načelu", naglasio je Mirjanić.

On je postavio i pitanje korištenja uporedno-pravnog i historijskog metoda u izradi nacrtu, kao i u kojim evropskim državama je donesen sličan zakon.

Vukota Govedarica, šef poslaničkog kluba SDS-a, odgovarajući na ove primjedbe kazao je da zakon nije protivan Ustavu RS-a, jer ustav omogućava retroaktivnu primjenu zakona ako se time štite interesi RS-a. Istakao je da su protiv ovog zakona oni koji se boje da bi mogli doći pod njegov udar.

"Borba protiv korupcije mora krenuti od glave, odnosno od vrha države, te je prioritarno pitanje provođenje postupka utvrđivanja porijekla imovine zvaničnika u RS-u koji obavljaju funkcije predsjednika par-

lamentarnih stranaka, kao i nosioca najviših funkcija zakonodavne, izvršne i sudske vlasti", naglasio je Govedarica.

Na određene nedorečenosti i potrebu dorade zakona u procesu javne rasprave ukazali su i poslanici opozicionih stranaka u RS-a, ali su istovremeno iskazali i svoju punu podršku njegovom donošenju.

"Usvajanje zakona o utvrđivanju porijekla imovine bio bi civilizacijski iskorak za RS", poručio je poslanik SDP-a BiH Behzad Čirkin.

Dva radna dana koliko su narodni poslanici utrošili na raspravu u konačnici nisu rezultirala i konkre-

tnim prijedlozima kako zakon poboljšati. Umjesto toga i pozicija i opozicija kao mantru ponavljala je "svoju spremnost da se u RS-u obračuna s kriminalom i korupcijom". I da u javnosti ostavi sliku ko je veći zaštitnik interesa RS-a, ko se protiv kriminala bori samo deklarativno, a ko ima namjeru da riječi provede u djela.

Iako se i pozicija i opozicija pozivala na pravnu struku, objašnjavajući svoje "za" i "protiv" zakona u formi u kojoj ga je SDS predložio, nije bilo moguće ni od jednih ni drugih dobiti niti jedno ime pravnih eksperata koje su konsultovali. I pokušaji da sami dođemo do stava struke ostali su bezuspješni. Pravnici koje smo kontaktirali kazali su ili da tekst zakona nisu ni vidjeli ili da nisu specijalizirani za tu oblast.

Izvršni direktor Transparency Internationala Srđan Blagovčanin ocijenio je da bi bh. političarima bilo bolje da, umjesto što stalno predlažu nove zakone, počnu primjenjivati postojeće.

"Tu leži ključna činjenica. I sada, u postojećim pravnim normama postoji sasvim dovoljno prostora da se procesuiru korupcija i svi drugi vidovi nezakonitog ponašanja. Lice-mjerno je pre-

dlagati usvajanje novih zakona kad se postojeći ne provode", smatra Blagovčanin.

Prema mišljenju Blagovčanina, kod vlasti na svim nivoima u BiH ne postoji politička volja za borbu protiv korupcije, što, kaže, potvrđuje i činjenica da je strategija borbe protiv korupcije u BiH usvojena prije više od tri godine, a da je provedeno manje od 20 posto mjera.

"Ove inicijative i pompezne najave donošenja nekih zakona, čijim samim usvajanjem bi se riješio neki problem, su samo zamazivanje očiju javnosti. Sami zakoni neće riješiti ništa", podvukao je Blagovčanin.

Nisu imali ni za ceh

Unatoč ovakvim upozorenjima, zvaničnici RS-a i dalje "voze po svome". I dok SDS priprema javnu raspravu o zakonu o utvrđivanju porijekla imovine, predsjednik Narodne skupštine Republike Srpske Igor Radojičić istakao je da bi u program rada parlamenta trebalo uvrstiti Strategiju za borbu protiv korupcije, "jer se ona ne rješava samo pojedinačnim zakonom već, prije svega, političkom voljom i strategijama koje se odnose na institucije".

Tako, dok RS čeka još jedan anitikoruptivni zakon ili novu strategiju, oni, koji, kako je istakao poslanik SDP-a Slobodan Popović, do devedesetih godina nisu imali para ni da plate ceh u kafani, danas su "uspješni biznismeni i ljudi s računima i imovinom koja se mjeri sedmocifrenim brojevima". I koji, najvjerovatnije, nikada i niko neće položiti račun kako su je stekli.

Gordana Katana

Milorad Dodik: To nema nigdje na svijetu